

چکیده

افزایش آمار جرایم اطفال در دهه اخیر از جمله موضوعاتی است که در حوزه حقوق کیفری توجه افکار عمومی و صاحب نظران را به خود جلب نموده است. آسیب شناسی دقیق این بحران از نگاه حقوقی جهت یافتن علل و عوامل این پدیده و ارزیابی سیاست‌های تقنینی نسبت به جرایم اطفال می‌تواند نقش مهمی در کاهش آمارهای رو به رشد جرایم اطفال ایفاء نماید. علی‌رغم اینکه جامعه جهانی در حفظ حقوق کودک بویژه در زمینه جرایم اطفال دست به تدوین کنوانسیون‌ها و معاهداتی جهت یکسان سازی حقوق کشورهای جهان در حمایت کیفری از اطفال بویژه در حوزه مسئولیت کیفری اطفال زده است، هنوز به نظر می‌رسد در زمینه مسئولیت کیفری اطفال در حقوق ایران تغییراتی جهت همگامی سیاست‌های تقنینی با اسناد بین‌المللی ضروری است. از جمله نقاط ضعف قانون مجازات اسلامی سابق در در جرایم اطفال می‌توان به این مساله اشاره کرد که این قانون علی‌رغم پذیرش عدم مسئولیت کیفری اطفال؛ در عین حال در مواردی برای آنان مسئولیت کیفری قائل شده است که مبین تعارض صریح این قانون با مواد موجود در قانون و اسناد بین‌المللی در باب حمایت از اطفال می‌باشد. ایرادات و ضعف‌های موجود در قانون سابق مجازات باعث گردید تا مقنن در سال ۱۳۹۲ در رابطه با افراد زیر ۱۸ سال قدم‌های مثبتی در جهت همگامی با اسناد بین‌المللی بردارد؛ علی‌رغم تحولات ایجاد شده در قانون مجازات اسلامی جدید، ایراد پذیرش مسئولیت کیفری اطفال در جرایم حدی، قصاص و تعزیرات با وجود ماده ۱۴۶ قانون جدید که اطفال را واجد مسئولیت کیفری نمی‌داند همچنان به چشم می‌خورد که می‌تواند به عنوان نقطه ضعفی اساسی در نقد قانون مجازات اسلامی در مقایسه با مسئولیت کیفری کودکان در اسناد بین‌المللی مطرح گردد. نتیجه‌ای که حاصل گردید این است که قانون مجازات اسلامی ۱۳۹۲ در اصلاحات اخیر به اصول بین‌المللی در مورد حقوق کودک نزدیک شده است. پژوهش حاضر در صدد بررسی مواد قانون مجازات اسلامی جدید و سابق و تحولات به عمل آمده در حوزه مسئولیت کیفری اطفال و بررسی آن با اسناد بین‌المللی جهت ارزیابی نقاط مثبت و بیان کاستی‌های موجود می‌باشد.

واژگان کلیدی: مسئولیت کیفری، حقوق کودک، اسناد بین‌المللی، شرایط مسئولیت کیفری